

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ
«ЮНІСТЬ БУКОВИНИ»**

РОЗГЛЯНУТО

на педагогічній
раді комунального
закладу Чернівецький
обласний центр
естетичного виховання
«Юність Буковини»

Протокол від 15.12.2023 № 2

СХВАЛЕНО

Науково-методичною
радою Інституту
післядипломної
педагогічної освіти
Чернівецької області

Протокол від 18.03.2024 № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Департаментом освіти і науки
Чернівецької обласної
(військової) державної
адміністрації

Наказ від 22.08.2024 № 262

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

**З ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ
ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОГО НАПРЯМУ**

«Класична хореографія»

Автор:

Пупченко Галина Григорівна – керівник народного художнього колективу гуртка класичного танцю «Арабеск» КЗ Чернівецький обласний центр естетичного виховання "Юність Буковини"

Чернівці. 2024

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Нова культура і освітня політика періоду незалежності України сприяла тому, що позашкільна хореографічна освіта в цілому, протягом останнього десятиліття зазнала суттєвих змін та згідно Державної національної програми «Освіта» (Україна XXI століття), Національної доктрини розвитку освіти України у XXI столітті, Закону «Про освіту» потребує перегляду змісту, структури, організації принципів взаємозв'язку освітньої практики та впровадженню інноваційних технологій.

Загальна форма, техніка класичної системи складалася протягом довгого часу, відповідаючи вимогам епохи та національним особливостям кожного народу. Якби новачки не приносили час в хореографію, якби нові стилі і напрями не з'являлися (від хіп-хопу до модерну), класичний екзерсис є незмінним стержнем, на основі якого розвиваються інші стилі та напрями хореографії. Практика показує, що в танцювальні гуртки не завжди приходять діти з відповідними фізичними даними. Недостатня розвернутість в стопах та пахвини, недостатня гнучкість, наявність різних видів викривлення хребта потребують особливої уваги та введення в програму елементів стретчингу і елементарної йоги. Розвиток фізичних даних у дітей за допомогою спеціальних вправ гармонізує тіло будову, робить м'язи еластичними та подовженими.

Пропонована програма реалізується у гуртку класичного танцю, спрямована на здобувачів освіти від 5 до 21 року, побудована на основі особистісно орієнтованого, компетентного підходу.

Мета програми це формування ключових компетентностей засобами хореографічного мистецтва, а саме класичної хореографії.

Основні завдання полягають у формуванні таких компетентностей:

пізнавальної – забезпечує ознайомлення здобувачів освіти з кращими зразками класичної спадщини, вітчизняними та зарубіжними творами балетного мистецтва та доступною термінологією відповідно до хореографічного жанру;

практичної – сприяє оволодінню методично грамотного та чіткого виконання елементів класичного екзерсису, танцювальних рухів та розвитку сили і еластичності м'язів, згідно програми;

творчої – забезпечує формування творчих здібностей у здобувачів освіти, розвиває вміння емоційно втілювати запропоновану ігрову ситуацію, знаходити індивідуальну пластику для розкриття музично-рухових образів, заохочує до вільної імпровізації під час складання власних комбінацій;

соціальної – сприяє вихованню гармонійно розвиненої особистості, вчить дбайливо ставитись до української та світової мистецької спадщини та заохочує до професійного самовизначення.

Навчальна програма реалізується в гуртку класичного танцю «Арабеск» КЗ «Чернівецький обласний центр естетичного виховання «Юність Буковини» та спрямована на вихованців від 5 до 21 року.

Завдання навчальної програми:

- виявлення та розвиток індивідуальних творчих здібностей;
- розвиток і вдосконалення хореографічних навиків;
- розвиток музичної пам'яті, творчого мислення;
- розвиток навиків сольного танцю та танцю в ансамблі;
- розвиток вміння відтворювати сценічний образ за допомогою хореографічного мистецтва;
- розвиток творчого потенціалу та мотивації до творчої діяльності;
- формування музичної культури;
- формування цілісного уявлення про хореографічне мистецтво;
- формування здатності самостійного освоєння художніх цінностей;
- створення умов для реалізації творчих здібностей.

Програма орієнтовно розрахована на навчання протягом 10 років, передбачає залучення дітей вище вказаних вікових категорій. Розподіл навчального часу проводиться за результативністю засвоєння здобувачами освіти поставлених навчальних і творчих завдань. Створена програма базується на ряді методів та принципів:

Науковість – передбачає постійне вдосконалення методики навчання з врахуванням останніх наукових досягнень в галузі психології сприйняття, викладання і засвоєння програмового матеріалу.

Наступність. Цей принцип є обов'язковим упродовж усього освітнього процесу, реалізується шляхом логічного викладу матеріалу, при якому кожен наступний рух або прийом базується на попередньому та на постійному закріпленні вивченого.

Доступність – тісно пов'язана з принципом наступності і набуває особливого значення в роботі з різними віковими категоріями. Він передбачає визначення змісту і обсягу матеріалу, виходячи із обсягу засвоєних знань, врахування оптимального та рівномірного розподілу силового навантаження в межах кожної з частин уроку або комбінації.

Принцип **проблемності** орієнтує викладача на створення різного роду проблемних ситуацій, які в процесі навчання сприяють творчому пошуку. Це формує у здобувачів освіти здатність усвідомлювати свої помилки і помилки товаришів, знаходити способи їх подолання.

Принцип **наочності** посідає значне місце в навчанні і опирається на різноманітні форми унаочнення: показ керівника гуртка або здобувача освіти; використання відеозаписів; перегляд вистав; концертних програм; вербально-образні пояснення; коментарі; аналіз та обговорення побаченого.

Принцип **свідомої навчально-пізнавальної активності** передбачає створення умов для розвитку творчих здібностей, заохочення дітей до ініціативи та самостійності.

Принцип **відповідності** методів навчання передбачає концентрацію уваги викладання на індивідуальних психологічних особливостях і природних фізичних даних здобувачів освіти, при доборі навчального матеріалу, потребує врахування індивідуальних здібностей дітей і базується на певному рівні їх спеціальної підготовки, вікових та статевих особливостей.

Навчальна програма побудована за лінійним способом.

Навчальний матеріал реалізується систематично і послідовно з поступовим ускладненням, за висхідною лінією, при цьому новий навчальний матеріал викладається на основі вже вивченого й у тісному взаємозв'язку з ним.

Успішним аспектом роботи гуртка, є вдало підібраний репертуар, який відповідає віковим, музично-лексичним особливостям хореографічного напрямку. Репертуар – це надбання колективу, це творчий зріст колективу. Формою контролю за виконанням програми є: клас-концерти для батьків та гостей гуртка, участь у концертах, фестивалях, конкурсах та масових заходах міста та області.

Розподіл годин в гуртку класичного танцю

відповідно до навчальної програми

№	Рівень навчання	Віковий склад учасників	Термін навчання	Кількість годин на тиждень	Усього годин на рік
1	Початковий	5-12 років	2 роки:		
			1-й рік	4	144
			2-й рік	4	144
2	Основний	7-14 років	4 роки:		
			1-й рік		144
			2-й рік	4	144
			3-й рік	4	144-216
			4-й рік	4-6	144-216
				4-6	
3	Вищий	12-18 років	4 роки:		
			1-й рік	6	216
			2-й рік	6	216
			3-й рік	6	216
			4-й рік	6	216

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Початковий рівень, перший рік навчання

№	Тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступ	2		2
2.	Постановка тулуба	4	8	12
3.	Вправи на вироблення відчуття ритму і музикальності	2	8	10
4.	Вправи на розвиток просторової уяви, хореографічні малюнки	2	8	10
5.	Вправи на розвиток фізичних даних	4	20	24
6.	Елементи класичного екзерсису	6	50	56
7.	Вивчення танцювальних рухів	2	10	12
8.	Постановочна робота		10	10
9.	Відкриті заняття для батьків та гостей гуртка		8	8
	Разом	22	122	144

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (2 год.)

Теоретична частина (2 год.)

Класичний танець – основа хореографічної освіти в позашкільлі.

2. Постановка тулуба (12 год.)

Теоретична частина (4 год.)

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Здобувачі освіти повинні знати:

- техніку безпеки життєдіяльності при занятті хореографією; правила особистої гігієни;
- термінологію класичного танцю;
- основи фізіології та анатомії людини в доступній для дітей формі;
- елементи класичного екзерсису, згідно програми;
- правила виконання елементів класичного тренажу;
- правила виконання хореографічних малюнків;
- правила постановки тулуба.

Здобувачі освіти повинні вміти:

- розрізняти музичні розміри 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8;
- методично правильно виконувати вивчені вправи класичного екзерсису;
- грамотне виконувати танцювальні рухи згідно програми;
- складати елементарні етюди на основі вивчених елементів;
- орієнтуватися в просторі, тобто чітко виконувати хореографічні малюнки.

У здобувачів позашкільної освіти мають бути сформовані компетентності:

- пізнавальна – ознайомлення з елементарними поняттями та знаннями з сучасного та класичного танцю;
- практична – оволодіння елементарними навичками та основними елементами класичної хореографії;
- творча – формування творчих здібностей вихованців у процесі оволодіння елементами класичного танцю;
- виховання дбайливого ставлення до надбань світової, вітчизняної культури, мистецтва, духовних та матеріальних цінностей.

Умови переведення здобувачів освіти з початкового на основний рівень навчання.

Академічна успішність

Здобувачі початкового рівня досягли достатнього рівня академічної успішності у виконанні вправ класичного екзерсису та танцювальних вправ біля опори та на середині зали. А саме:

- знають точки зали;
- вміють орієнтуватися в просторі;
- знають позиції ніг, положення рук;
- методичне виконання вправ класичного екзерсису біля опори та на середині зали згідно програми;
- глибокі теоретичні знання програмного матеріалу;
- розуміють поняття мелодія, ритм, темп, динаміка, метроритм.

Володіння хореографічною технікою.

Здобувачі освіти початкового рівня володіють наступними критеріями:

- володіють технікою виконання вправ класичного екзерсису;
- володіють методами роботи в колективі (синхронне виконання вправ та танцювальних комбінацій) ;
- засвоїли елементарні танцювальні рухи згідно програми.

Творчий розвиток:

- концертна діяльність, участь в виховних заходах;
- здатність до творчого мислення та створення власних танцювальних комбінацій на основі вивчених рухів.

Підсумкове відкрите заняття

для батьків та адміністрації центру.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Основний рівень, перший рік навчання

№	Тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступ	2		2
2.	Азбука балету	2		2
3.	Основи фізіології та анатомії людини	7		7
4.	Вправи класичного екзерсису	5	60	65
5.	Екзерсис на середині зали. Adagio, allegro	2	18	20
6.	Стретчінг	1	11	12
7.	Вивчення танцювальних рухів	2	10	12
8.	Постановочна робота		16	16
9.	Клас-концерти		8	8
	Разом	21	123	144

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (2 год.)

Теоретична частина (2 год.)

Особливості занять класичного танцю, їх організацію, вимоги до форми одягу, зачіски, гігієни. Збираючись на заняття потрібно підготувати репетиційну форму, зробити відповідну зачіску, а прийшовши в балетний клас, розігріти м'язи, щоб надати м'язам еластичності.

2. Азбука балету (2 год.)

Теоретична частина (2 год.)

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Здобувачі освіти повинні знати:

- техніку безпеки в балетному класі;
- основи фізіології та анатомії людини згідно програми;
- назви та порядок виконання класичного екзерсису, вимоги до виконання класу алегро;
- правила виконання елементів стретчингу;
- назви та правила виконання хореографічних малюнків.

Здобувачі освіти повинні вміти:

- розрізняти музичні розміри 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8;
- методично правильно виконувати вивчені вправи класичного екзерсису;
- правильно виконувати танцювальні рухи згідно програми;
- складати елементарні етюди на основі вивчених елементів;
- орієнтуватися в просторі, тобто чітко виконувати хореографічні малюнки.

У здобувачів позашкільної освіти мають бути сформовані компетентності:

- пізнавальна – ознайомлення з елементарними поняттями та знаннями з сучасного та класичного танцю;
- практична – оволодіння елементарними навичками та основними елементами класичної хореографії;
- творча – формування творчих здібностей вихованців у процесі оволодіння елементами класичного танцю;
- виховання дбайливого ставлення до надбань світової, вітчизняної культури, мистецтва, духовних та матеріальних цінностей.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Вищий рівень, перший рік навчання

№	Тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступ	2		2
2.	Вправи класичного екзерсису біля опори	4	56	60
3.	Вправи класичного екзерсису на середині зали	2	30	32
4.	Клас allegro	2	24	26
5.	Відпрацювання технічно ускладнених рухів	3	27	30
6.	Робота на пуантах	4	16	20
7.	Вивчення елементів танцю модерн	2	14	16
8.	Постановочна робота. Збереження репертуару		22	22
9.	Клас-концерти		8	8
	Разом	19	197	216

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ

Теоретична частина (2 год.)

Правила поведінки в громадських місцях, навчальному закладі, танцювальному класі.

2. Вправи класичного екзерсису біля опори (60 год.)

Теоретична частина (4 год.)

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Здобувачі освіти повинні знати:

- Техніку безпеки в балетному класі;
- вимоги до проведення занять класичного танцю, форма одягу, гігієна;
- основи фізіології та анатомії людини згідно програми;
- назви та порядок виконання класичного екзерсису;
- вимоги до виконання класу алегро;
- правила виконання елементів стретчінгу;
- історію хореографічного мистецтва з врахуванням вікових особливостей;
- види сучасної хореографії згідно програми;
- хореографічний репертуар відповідно до рівня навчання.

Здобувачі освіти повинні вміти:

- методично правильно виконувати вивчені елементи класичного екзерсису;
- чітко виконувати вправи на середині зали;
- вільно існувати на сценічному просторі;
- вміти виконувати елементи танцю модерн;
- вміти виконувати вправи на удосконалення фізичних даних;
- володіти технікою виконання технічно – ускладнених танцювальних рухів;
- володіти пальцевою технікою в рамках програми.

У здобувачів позашкільної освіти мають бути сформовані компетентності:

- пізнавальна – ознайомлення з елементарними поняттями та знаннями в галузі класичного танцю в рамках програми;
- практична – оволодіння елементарними навичками та основними елементами сучасної та класичної хореографії;
- творча – формування творчих здібностей здобувачів освіти у процесі оволодіння сучасним мистецтвом;
- виховання дбайливого ставлення до надбань світової, вітчизняної культури, мистецтва, духовних та матеріальних цінностей;

- виховання дбайливого ставлення до надбань світової, вітчизняної культури, мистецтва, духовних та матеріальних цінностей;
- досвід колективної роботи та міжособистісного спілкування.

Орієнтовний репертуар.

Початковий рівень II рік навчання.

1. «На лісовій галявині»
2. «Жив був світлячок»
3. «Веселі гноми»

Основний рівень IV рік навчання .

1. «Китайський танець»
2. «Перпетум мобіле»
3. «Гавот»

Вищий рівень II рік навчання.

1. «Перпетум мобіле.
2. «Поляріс».
3. «Дзвони»

ДЖЕРЕЛА

1. Л. Захлинська В. Мей. «Перші кроки» Київ. 2003р.
2. М. Гваттеріні Абетка балету. 2001р.
3. Г. Березова. Класичний танець у дитячих хореографічних колективах. Київ. «Музична Україна» 1990р.
4. Л. Цветкова. Методика викладання класичного танцю. Київ. «Альтерпрес» 2007р.
5. В. Туркевич. Хореографічне мистецтво України у персоналіях. Київ. 1999р.
6. Royal Academi of Dancing. Балет уроки. АСТ – Астрель 2003г.
7. М. Путкисто. Стретчинг. Софія 2004г.
8. Сімейна бібліотека. Йога: «Прості вправи». Махаон. 2007г.
9. Г. Чеккетті. Повний підручник класичного танцю Л. Бондаренко.

- 10.Методика хореографічної роботи в школі. Музична Україна. Київ. 1974р.
- 11.Г. Березова. Хореографічна робота з дошкільнятами. Київ. Музична Україна. 1989р.

© Пупченко Г.Г., 2009

Всі права захищені. Використання будь-яких матеріалів розміщених на сайті без дозволу правовласника карається згідно законодавства України та Закону України "Про авторське право та суміжні права".